

XIV Simposio Iberoamericano de Terminología: «Terminología, innovación e impacto social: a 25 años de la fundación de RITerm»

De l'1 al 4 de desembre de 2014 va tenir lloc, a Santiago de Xile, el XIV Simposio Iberoamericano de Terminología. Aquest esdeveniment, que festejava també els vint-i-cinc anys de la fundació de la xarxa RITerm, va ser organitzat per la Facultat de Lletres de la Pontificia Universidad Católica de Chile, i es va celebrar íntegrament als espais de la Casa Central, a l'edifici històric d'aquesta universitat, al centre de la ciutat de Santiago (Alameda, 340).

Les activitats acadèmiques del simposi es van desenvolupar essencialment al llarg dels tres primers dies, organitzades en conferències plenàries (una cada dia), sessions de ponències (tres sessions diàries en paral·lel, al llarg de tota la jornada) i una jornada de presentació i discussió de pòsters (el dia 3). El quart dia es va dedicar a les activitats de cloenda: va començar amb una taula rodona a propòsit dels vint-i-cinc anys de RITerm, va continuar amb la conferència de clausura i finalment es va cloure amb l'assemblea de la xarxa, que tradicionalment tanca els actes dels simposis de RITerm. Al simposi hi van assistir quasi un centenar de participants, entre conferenciant, ponents i expositors, procedents de la majoria de països que tenen presència activa en la xarxa. Va destacar la nombrosa presència brasilera, amb més de la meitat de les ponències presentades.

La lliçó inaugural la va impartir la doctora M. Teresa Cabré, catedràtica de Lingüística i Terminologia de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, i actualment presidenta de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. La conferència, que duia per títol «A los 25 años de

RITerm, de nuevo con la diversidad en terminología», va presentar un recorregut per les reflexions i aportacions que la professora M. Teresa Cabré ha fet al llarg dels darrers anys sobre la terminologia com a disciplina, sobre el seu objecte d'estudi —la unitat terminològica— i sobre els escenaris de diversitat en què es projecta l'activitat terminològica.

La doctora Marie-Claude L'Homme, catedràtica de Terminologia i directora de l'Observatoire de Linguistique Sens-Texte de l'Université de Montréal, va presentar el segon dia la conferència «Las palabras olvidadas de la terminología», que va dedicar a les unitats predicatives. La professora L'Homme va presentar primer una proposta de descripció i després una proposta de representació en els diccionaris d'un tipus d'unitats que tradicionalment han tingut poca presència en els treballs terminològics.

El tercer dia, la conferència plenària va ser a càrrec de la doctora Gladis Barcellos, professora de la Universidade Federal de São Carlos, amb el títol «Harmonização e criação de terminologias no âmbito da Comunidade de Países de Língua Portuguesa (CPLP)». La professora Barcellos va exposar els reptes a què s'enfronta l'harmonització de treballs de terminologia en l'àmbit lusòfon, en un context geolingüístic en què hi ha una forta variació geolèctal i dialectal, juntament amb un reconeixement oficial creixent d'altres llengües en algunes comunitats del Brasil.

La conferència que tancava el simposi la va impartir la doctora Gertrudis Payás, de la Universidad Católica de Temuco, amb el títol

«Ingreso y despliegue de un concepto político clave en el castellano de Chile: el término *parlamento*. Perspectivas para el diálogo de la terminología y la traducción con los estudios históricos». La professora Payás va presentar un treball històric de gènesi i evolució d'un terme, *parlamento*, que en les seves modulacions denominatives i conceptuals és un fidel reflex de les interaccions entre el mapudungun i el castellà a Xile en l'època colonial.

Les sessions de ponències van tenir lloc al llarg dels tres primers dies. Els àmbits temàtics més rellevants van ser terminologia i informàtica; fraseologia i combinatòries lèxiques especialitzades; terminologia, traducció i problemes d'equivalència; terminologia i didàctica; la definició en terminologia; terminologia i norma; terminologia i empresa, i presentació de treballs terminogràfics. La sessió de pòsters del dia 3 va incloure prop d'una vintena d'expositors, que van presentar una gran diversitat de treballs sobre temàtiques paral·leles a la de les sessions, però en general més adreçades a estudis de casos i anàlisis de situacions particulars. La discussió entre expositors i la resta dels assistents va ser profitosa i animada, i el format de la sessió ben valorada per tots els presents.

Les llengües de comunicació i de discussió al llarg del simposi van ser el castellà i el portuguès, llengües oficials de RITerm, juntament amb el català. En les llengües de treball hi va haver una variada presència d'altres llengües presents en l'àmbit iberoamericà, com el català, sobretot a través de la nombrosa participació de professors i investigadors de l'Institut Universitari de

Font: Comitè d'Organització de RIterm 2014

Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra. També cal destacar que hi va tenir presència, per primera vegada, el mapudungun (segona llengua parlada a Xile, sense reconeixement oficial encara), en els treballs de la professora Gertrudis Payás, ja esmentats, i de Belén Villena, doctoranda xilena a l'IULA.

El dia 4 va tenir lloc una taula rodona dedicada a festejar els vint-i-cinc anys de creació de la xarxa RIterm (Caracas, 1988). A la taula, moderada pel professor César Aguilar, hi havia alguns dels membres fundadors de la xarxa, com M. Teresa Cabré o Daniel Prado, convidat especialment per a l'ocasió, i també hi eren presents alguns membres representatius de països amb gran tradició a la xarxa, com Maria da Graça Krieger (Brasil) o Mercedes Suárez (Colòmbia), presidenta de la xarxa RIterm per al període 2012-2014. Isabel Diéguez, en representació de Xile, país amfitrió, va llegir una emotiva carta de la professora Ileana Cabrera, una de les fundadores de la xarxa, que no va poder ser present en l'esdeveniment. En la taula rodona es van repassar

temes de passat i de futur. Daniel Prado, en la seva condició històrica de secretari d'Unión Latina, un dels organismes internacionals que va contribuir a la fundació de RIterm, va explicar en la seva llarga intervenció algunes de les vicissituds que van conduir a la trobada de Caracas, que va representar el tret fundacional de la xarxa. I M. Teresa Cabré, fundadora i una de les presidentes de RIterm, va recordar el sentit de moltes de les iniciatives de treball i de recerca que han tingut lloc al llarg dels vint-i-cinc anys de RIterm, i que han contribuït a cohesionar la xarxa. En clau de futur, va demanar amplitud de mires i visió d'estat com a actitud necessària per fer front als reptes que es presentaran els propers anys.

El simposi va tenir com a epíleg l'assemblea on es discuteixen de manera biennal els afers de la xarxa. El Comitè Executiu sortint va fer balanç del simposi; la professora Chelo Vargas va presentar les actes del XIII Simposi (Alacant, 2012), acabades d'imprimir, i es van discutir i votar temes pendents de l'assemblea anterior. En clau de futur, es va presentar, votar i escollir la

candidatura de São Paulo per al XV Simposio Iberoamericano de Terminología, que tindrà lloc en aquesta ciutat brasilera a finals de 2016. I el Comitè sortint va presentar una candidatura de Comitè entrant per al període 2014-2016, que va ser votada pels assistents.

El nou Comitè Executiu per al període 2015-2016 està format per Carles Tebé, president (Pontificia Universidad Católica de Chile, Xile); Rosa Luna, vicepresidenta (UNIFE, Universidad Ricardo Palma i PERÚterm, Perú); Marisela Colín, secretària (Universidad Nacional Autónoma de México, Mèxic); Leandro Henrique Mendonca de Oliveira, responsable de comunicacions (Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecuária, Brasil); M. Amor Montané March, responsable de la revista *Debate Terminológico* (Universitat Pompeu Fabra, grup IULATERM, Espanya), i Ieda Maria Alves, representant del XV Simposi (Universidade de São Paulo, Brasil).

CARLES TEBÉ SORIANO
Facultad de Letras
Pontificia Universidad Católica
de Chile